

Висновки. В аспекті практичного значення ефективність різних варіантів підбору при поглинальному і відтворювальному схрещуванні залежить не від породної структури утворених і вихідних батьківських форм (в частках крові), а від племінної цінності батька і продуктивного потенціалу матері.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.39.082: 612.118

В.О. ЧІПРЬОВ

ПОЛІМОРФНІ СИСТЕМИ І ФРАКЦІЇ БІЛКА КРОВІ, ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ПРОДУКТИВНІСТЮ У КРОСБРЕДИЗОВАНИХ ЦИГАЙСЬКИХ ОВЕЦЬ

Вітчизняні конкурентоспроможні вівці — асканійський кросбредний тип української м'ясо-вовнової породи створені методом ступеневої селекції на базі сякладного відтворювального схрещування з використанням вітчизняного і світового генофонду.

Конституційна міцність, технологічність, скоростиглість, висока вовнова, м'ясна і молочна продуктивність, адаптивна здатність дає змогу використовувати асканійських кросбредів для схрещування з цигайською породою овець, яка традиційно розводиться на півдні України, з метою створення кросбредного вівчарства і підвищення вовнової і м'ясної продуктивності цигайських овець.

У популяції кросбредизованих цигайських овець проведені дослідження по вивченню поліморфних систем білка і фракцій сироватки крові та їх зв'язку з продуктивністю.

Популяція піддослідних овець була поділена на групи:

I група — 240 голів ярк кровності $3/4$ асканійського кросбредного типу (АК) + $1/4$ цигайської породи (ЦГ);

II група — 298 голів ярк $1/4$ АК + $3/4$ ЦГ.

У піддослідних тварин встановлено 5 алелей трансферину, поданих у 14 генотипів. Розподіл частот алелей Tf: I група — $V>C>A>D>E$; II група — $V>D>C>A>E$. За частотою зустрічності генотипів переважають гетерозиготи АВ у I групі (0,1792) і СД у

© В.О. Чіпрієв, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 — 32

II групі (0,1610). Менша частота зустрічності генотипів AE і BE у I групі (0,0042) та у BE і CE у II групі (0,0034).

Гомозиготні ярки обох груп, порівняно з гетерозиготними, мають дещо нижчий вміст альбумінів. Вміст α -глобулінів у тварин I групи вищий у гомозигот, а у II групі — у гетерозигот. Гомозиготні ярки I групи у цілому мають більший вміст β -глобулінів, ніж гетерозиготні. Гомозиготні ярки II групи поступалися за цим показником гетерозиготним.

Відносно більший вміст γ -глобулінів у гомозигот AA і гетерозигот CD — I групи, та гетерозигот AD і BC — II групи.

Гомозиготні за трансфериновим локусом тварини обох груп мають більшу лізоцимну активність порівняно з гетерозиготними.

Продуктивні якості овець у зв'язку з типами трансферину вивчались у ярок кровності $1/4AK + 3/4 ЦГ$. Встановлено, що більший настриг вовни отримано від тварин, які мають генотипи: AD, AC, CC і AA. Гетерозиготні ярки з алелю Tf E відрізняються відносно більшою довжиною вовни.

Була встановлена позитивна кореляція між:

— вмістом альбумінів і настригом вовни (у гомозигот AA і гетерозигот BD і CD);

— вмістом альбумінів і довжиною вовни (у гетерозигот AB і AD);

— вмістом альбумінів і живою масою (у гомозигот CC і DD та гетерозигот BC);

— вмістом глобулінів і настригом вовни (у гетерозигот AB, AC і BC)

— вмістом глобулінів і живою масою (у гомозигот BB і гетерозигот BD).

Була встановлена негативна кореляція між:

— вмістом альбумінів і живою масою (у гетерозигот AC і AD);

— вмістом альбумінів і довжиною вовни (у гомозигот BB і гетерозигот AB, AC, BC);

— вмістом глобулінів і живою масою (у гомозигот DD і CC, у гетерозигот BC);

— вмістом глобулінів і довжиною вовни (у гетерозигот AB);

— вмістом глобулінів і настригом вовни (у гомозигот AA, у гетерозигот CD).

Висока варіабельність лізоцимної активності має зв'язок з пластичністю цих показників, які забезпечують відповідь організму на різні умови середовища.

Добір з урахуванням Т₁ дає змогу прогнозувати у нащадків рівень продуктивності та реакції їх організму на умови розведення.

Одеський сільськогосподарський інститут

УДК 636.22/28.082

О.П. ЧИРКОВА, В.І. ШЕВЧЕНКО, В.П. ЛУКАШ

УДОСКОНАЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ

Українська м'ясна порода була затверджена як нове селекційне досягнення в 1992 р. З цього часу селекційний процес у породі спрямований на подальшу консолідацію масиву шляхом розведення за лініями і родинами, використання класичних інбридингів на цінних у племінному відношенні тварин.

Нині тварин розводять у 15 господарствах, серед них три племзаводи («Чиста криниця» Полтавської, «Головеньківський» Чернігівської, «Воля» Черкаської областей), п'ять племгосподарств, сім — дочірніх. У цих господарствах зосереджено 3,7 тис. корів і 76 плідників, у генофондних сховищах є 1643 тис. спермодоз глибокозамороженого сім'я. Частка тварин цієї породи становить 33,3 % від загальної чисельності м'ясної худоби. Тварини вищих генерацій (чистопородні, IV, III поколінь) становлять 97,1 %. Щодо якісного складу тварини класів еліта-рекорд, еліта та першого класу становлять 73,3 %. Найбільше поголів'я зосереджене в племзаводах «Головеньківський» (2004 гол.), «Чиста криниця» (1382 гол.), «Воля» (897 гол.).

Для одержання і вирощування племмолодняку відібрана селекційна група, що є активною частиною породи. Чисельність її 1883 гол., або 50,7 %. Про якісний склад відібраних корів свідчить диференціал відбору, який становить за живою масою корів + 33 кг, за молочністю + 8 кг. Від корів селекційної групи за минулий рік вирощено і реалізовано господарствам 206 голів племінного молодняку.

Одночасно з удосконаленням породи здійснюється формування генеалогічної структури. Дістали дальший розвиток сім

© О.П. Чиркова, В.І. Шевченко,
В.П. Лукаш, 1999

Розведення і генетика тварин, 1999. Вип. 31 — 32